

Hospitalita

100 LET
ČESKOSLOVENSKÉ
PROVINCIE

GENERÁLNÍ
KAPITULA
V ŘÍMĚ

ZDARMA

OBSAH

4 Krátce...

ŘÁD A KŘEŠŤANSKÝ SVĚT

- 6 Generální kapitula - Řím 2019
- 8 Rozhovor z kapituly
- 10 Papež František promluvil k milosrdným bratřím
- 11 Nové vedení řádu
- 14 Naše pomoc tam, kde je to nejvíce třeba
- 16 Nedocenitelná služba dobrovolníků
- 18 Inkubátor jako dar od papeže Františka
- 19 Další výdatná pomoc pro Domov sv. Jána z Boha
- 21 Riaditeľ nemocnice o stretnutí v Ríme

ŽIVOT A ZDRAVÍ

- 23 Dotýkáme se duše dítěte
- 25 Milosrdenství - kardinál. Walter Kasper
- 26 Stres pro oči
- 27 Dar pre ambulanciu ORL
- 28 Tříkrálový koncert pro záchranu varhan

HISTORIE ŘÁDU

- 30 Jubileum 100 let Československé provincie
- 31 Online katalog knihovny

SPIRITUALITA

- 33 Maria, matka církve a naše matka
- 34 Kdo byl náš zakladatel svatý Jan z Boha?
- 37 Z dopisů sv. Jana z Boha

DĚTSKÝ KOUTEK

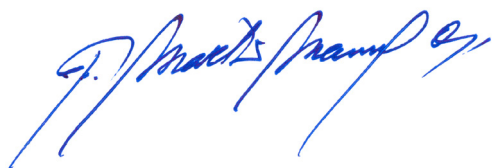
- 39 Pohádka z Mateřské školy Milosrdných bratří
- 38 Připravujeme a co nás čeká?

MILÉ SESTRY A MILÍ BRATŘI,

svoboda není nic samozřejmého. Je to dar. A je to zároveň i odpovědnost společnosti a každého jednotlivce. Hovořím o tom, jelikož si v letošním roce připomínáme dvě výročí. Výročí 80 let okupace naší vlasti nacistickým Německem a 30 let od svržení komunistické vlády v naší zemi. V žádném případě nechci rozebírat politickou situaci těchto událostí. Pouze se chci krátce zastavit nad tím, jak je svoboda křehká a zranitelná. Není to něco samozřejmého. Za svobodu je třeba se modlit. To zásadní, co bych však chtěl říci, je, že bychom neměli v žádném případě zapomenout na ty, kdo pro tuto svobodu bojovali. Na ty, kdo byli v totalitních dobách nacismu a komunismu zavíráni, pronásledováni a vražděni. Na ty, kteří se těmto nátlakům nepoddali přes všechna utrpení spáchaná na nich samotných a na jejich rodinách. Tito všichni to podstupovali pro každého z nás. Abychom právě tu svobodu, kterou dnes považujeme za něco běžného a samozřejmého, dokázali předávat i dalším generacím. Kéž dá Pán věčné odpočinutí těm, kteří i dnes umírají z důvodu jakéhokoli násilí. Nechme se vést Pannou Marií, která nám ukáže vždy tu nejjistější cestu. Přeji vám všem požehnaný rok 2019.

Br. Martin Macek, OH
představený milosrdných bratří
v České republice a na Slovensku

krátce...

| První sliby bratra Filipa

Naši slovenští bratři mají nového spolubratra. Br. Filip Jakub Boška, OH složil 23. března své první sliby do rukou provinciála br. Sajiho Mulkuzhy v kostele Navštívení Panny Marie v Bratislavě. Po absolvování noviciátu v Rakousku ho nyní čeká pětileté období tzv. scholastikátu, který prožije v německém Regensburgu a v rámci kterého bude své sliby každoročně opakovat. Toto období pak zakončí sliby věčnými.

Br. Filip je posledním novicem rakouského noviciátu, který doposud

sloužil novicům z Rakouska, Maďarska, ze Slovenska a České republiky. Od roku 2020 budou bratři noviciát absolvovat v italské Bescii, kde byl zřízen společný noviciát pro Evropu.

Bratru Filipovi vyprošujeme požehnání od Pána v řeholním životě a ochranu Panny Marie, aby pro něj jeho patron sv. Filip Nerri byl vzorem radostného života a moudrosti tam, kde bude sloužit těm nejpotřebnějším!

| Nejlépe opravená památka roku

Dostalo se nám velké cti báječného ocenění v soutěži o Památku roku 2018! V kategorii malých památek, tj. obnova do 2 mil. korun, byl vítězem pro Jihomoravský kraj vyhlášen svatostánek v kostele sv. Leopolda v Brně, na jehož restaurování jsme pracovali téměř celý minulý rok.

Děkujeme Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska!

| Darujte blízkým kousek zdraví!

Od letoška máte v našich lékárnách v Brně a v Letovicích možnost zakoupit dárkový poukaz uplatnitelný v těchto našich lékárnách. Pokud chcete darovat svým blízkým kousek zdraví, rozhodně neváhejte! Poukazy jsou v hodnotách 250,-, 500,- a 1000,- Kč.

| Klášter hostil studenty z Olomouce

Ve dnech 25.-29. ledna navštívila skupina studentů z katedry historie z Olomouce náš klášter pod dozorem doktorky Jany Oppeltové a naší spolupracovnice archivářky Dany Suré. Studenti si v archivu vyzkoušeli třídění a zařazování, katalogizování knih a také rozlišování liturgických textilií. Mimo práce pro ně byly také nachystány různé přednášky a výlety po okolí kláštera.

| Svatý otec ke dni nemocných

Slovy Matoušova evangelia „Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte“ uvedl své poselství ke Světovému dni nemocných papež František. Ve svém pravidelném dopise nemocným a všem lidem pracujícím ve sféře poskytování zdravotních a sociálních služeb, a to včetně dobrovolníků, kterým za jejich působení poděkoval obzvláště, vzpo-

menul na milosrdného Samaritána s připomínkou, že „skutky nezištného daru, jako například u milosrdného Samaritána, jsou tou nejvěrohodnější cestou evangelizace. Péče o nemocné potřebuje profesionalitu i něhu, bezprostřední a jednoduché nezištné postoje, například pohlázení, jímž dáváme druhému pocítit, že je nám milý.“

Závěr poselství zacílil na zařízení, která provozuje sama církev. „Rozměr nezištnosti by měl oživovat především katolická zdravotnická zařízení, protože jejich činnost je v rozvinutých i v těch nejnuznějších oblastech určována logikou evangelia. Katolická zařízení jsou povolána k tomu, aby vyjadřovala smysl pro dar, nezištnost a solidaritu jako odpověď na logiku zisku za každou cenu, na logiku dáš, abys dostal a na vykořisťování, jež nebere ohled na člověka.“

V neposlední řadě se Svatý otec věnoval i moderním problémům medicíny 21. století: „Život je Božím darem, jak připomíná svatý Pavel: „Máš něco, co bys nedostal?“ (1 Kor 4,7). Právě proto, že je darem, nelze ho považovat za pouhé vlastnictví nebo za soukromý majetek. Platí to především o vymoženostech medicíny a biotechniky, jež by mohly člověka dovádět k tomu, aby podlehl pokušení manipulovat se strohem života.“

GENERÁLNÍ KAPITULA HOSPITALITA 21. STOLETÍ

5. února byla oficiálně zakončena 69. generální kapitula Hospitálského řádu sv. Jana z Boha. 78 účastníků kapituly odjelo z Říma do svých provincií po více než třech týdnech intenzivního jednání. Podařilo se jim připravit dokument, podle kterého bude v následujících šesti letech řád na celém světě působit do příští generální kapituly. Nově zvolená generální rada a provinční představení nyní budou zodpovědní za implementaci nových závazků definovaných v závěrečném dokumentu do skutečné činnosti na globální, regionální a místní úrovni.

Tyto nové závazky našeho působení spolu s poselstvím, které bratřím přednesl papež František, nyní budou „základními prvky toho, jak bude nová generální rada pracovat v následujících letech,“ řekl staronový generální představený br. Jesus Etayo při závěrečném projevu. „Doufám, že výsledky generální kapituly budou v budoucnu hojně přinášet ovoce, která budou světlem a nadějí pro církve a pro všechny členy naší Rodiny sv. Jana z Boha.“

„Formování hospitality se zrakem upřeným na budoucnost bude vyžadovat obnovu našeho povolání v každém běžném dni tím, že vyslechneme volání našeho Pána, abychom šli sloužit těm nejzranitelnějším,“ připomněl generální představený, který byl 26. ledna znovuzvolený na další šestileté období. „Naším povoláním je vytvářet a přetvářet způsoby a prostředky odpovědi na výzvy a potřeby, se kterými jsme konfrontováni, abychom dokázali zajistit, že naše hospitálská rodina bude vždy připravena k plnění svých úkolů.“

„Kapitula, kterou se chystáme uzavřít, byla nádherná zkušenost univerzality, bratrskosti a hospitality. Je pravda, že čelíme mnoha velkým výzvám a problémům, stejně tak ale nesmíme zapomínat na skutečnost, že milosti a dary, které od Pána každý den dostáváme, nám poskytují právě tu sílu, kterou na řešení problémů a čelení výzvám potřebujeme. V tomto musíme najít klíč, ne v sebezahleděnosti a soustředění na omezení, která nás svazují, ale v prožívání našeho povolání ve službě církvi Ježíše Krista s nadšením a odhodláním založeným na naší spiritualitě a naší misi.“

Po 24 dnech kapituly 4. února večer proběhlo poslední hlasování o 72 bodech závěrečného dokumentu. Rozdíl v jazycích, kulturách a místech, kde působíme, byly často jádrem diskuze, a bylo je třeba tlumočit do

8 jazyků. Shodnout se proto nebylo snadné, přesto se to účastníkům z 30 různých zemí podařilo.

Rozmanitost účastníků byla patrná i na sledovanosti kapituly na sociálních sítích a internetu vůbec. Přibližně 6.500 osob z 84 zemí pravidelně sledovalo dění na kapitule způsobem, který jim nejvíce vyhovoval. Webové stránky, kde byly k dispozici zprávy, rozhovory, videa a další informace, zaznamenaly během průběhu kapituly 66.000 unikátních návštěv. Díky setkání se Svatým otcem a podpoře vatikánských médií se o kapitule a naší spiritualitě dozvěděly další statisíce a možná miliony lidí.

Kapitula byla zakončena slavením eucharistie, abychom dokázali novou kapitolu našeho řádu žít v naději a odvaze tam, kam nás Pán posílá.

OHSJD, vp

ROZHOVOR Z KAPITULY

MUSÍME UDĚLAT, CO JE V NAŠICH SILÁCH, O VŠECHNO OSTATNÍ SE POSTARÁ BŮH

Br. Saji Mullankuzhy, původem z Indie, je nyní provinciálem rakouské řádové provincie. V průběhu generální kapituly jsme se ho zeptali na jeho dojmy.

Bratře Saji, jaký je Váš dojem z generální kapituly?

Velmi pozitivní! Co se mi líbí především, je možnost zažít skutečnou univerzalitu našeho řádu. Nikdy jsem si nemyslel, jak důležitá tato univerzalita je, i když je pravda, že

v mé rakouské provincii něco podobného už delší dobu zažívám. Dříve jsem míval mnohem jednostrannější pohled na náš řád, ten se změnil při mé první generální kapitule, která mi dala globální pohled. Ten je nesmírně důležitý. Mám pocit, jako by tady na kapitule byl zastoupený celý náš řád se všemi oblastmi, ve kterých působí, se všemi provinciemi a delegaturami, a máme tak mnohem lepší pochopení pro záležitosti, které tady řešíme.

Co si myslíte o jednáních generální kapituly?

Že náš řád má ohromný potenciál! Ale stejně tak má potřeby. Zabývali jsme se různými záležitostmi, které se týkají života bratří, našich komunit a center. Diskutovali jsme ve skupinkách i na plénu a všechny rozhovory byly velice zajímavé. Za co jsem rád především, je to, že jsme dokázali identifikovat skutečný význam propagace našeho řeholního povolání, jak oslovit nové mladé muže v budoucnu. V dnešní době jsou obrovské rozdíly v pohledu na povolání

v různých částech světa. Především tedy v Evropě na tom musíme zapracovat. Přiznám se, že nemám řešení, ale musíme něco udělat. A jsem si jistý, že se něco stane a bude to dobré.

Co budete dělat se všemi závěry kapituly, až se vrátíte do Vaší provincie?

Budeme o nich nejdřív mluvit se spolubratry, kteří tady nejsou. Musíme si říct, jak jsou tyto závěry důležité pro náš každodenní život, co můžeme změnit, zlepšit. Náš záměr je motivovat bratry, aby jednali podle těchto závěrů a především se s nimi identifikovali. Ta rozhodnutí, která tady na kapitule děláme, nejsou jen naši

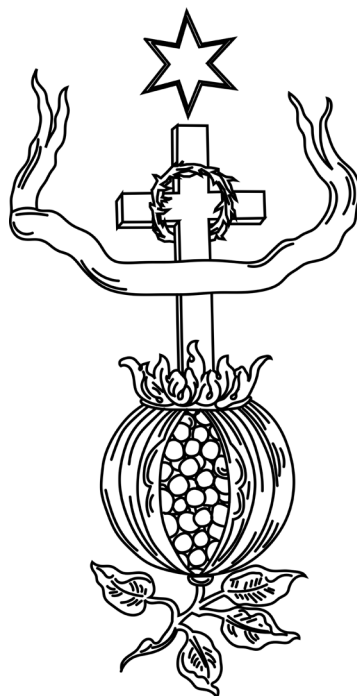
osobní iniciativou. Zastupujeme tady celý řád, všechny bratry, jejich zájmy a potřeby, naši spiritualitu hospitality. Rozhodně ta diskuze v provincii bude zajímavá.

Jak si představujete budoucnost řádu?

Mám velkou jistotu v budoucnost naší hospitality! Ta nám byla svěřena Bohem a my jsme jeho nástroje. A nástroje mají sloužit a jsme za to zodpovědní. A pokud od nás Bůh očekává nějakou službu, zcela jistě nám bude pomáhat, abychom to zvládli. Sami to nedokážeme, ale musíme udělat, co je v našich silách, a Bůh se o zbytek postará.

CO JE A K ČEMU SLOUŽÍ GENERÁLNÍ KAPITULA?

V řádových stanovách se v 82. článku píše, že generální kapitula jako institut má nejvyšší autoritu nad celým řádem a proto má i primární odpovědnost za vedení řeholního společenství při uskutečňování poslání, které mu Duch Svatý svěřil. Generální kapitula se schází jednou za šest let a kromě diskuzí a rozhodování o obsahu působení volí generálního převora a definitorium.

PAPEŽ FRANTIŠEK

PROMLUVIL K MILOSRDNÝM BRATŘÍM

„Samaritán se ujal zraněného. Tato péče má dvojí rozměr – lidský a duchovní. Ježíš si přeje, abychom se dotýkali lidské bídy, abychom hmatali jeho tělo v těle lidí trpících tělesně i duševně. Dotýkali se, aby se někdo dotkl nás, což by nám velice prospělo! Tehdy se totiž náš život promění v obraz nejvnitřnějšího Božího milosrdenství, abychom se konečně připodobnili k soucitnému a milosrdnému Kristu, který procházel světem, prokazoval dobrodiní (Sk 10, 38) a uzdravoval mezi lidem každou nemoc a každou chorobu (Mt 4, 23).“

To je kousek z promluvy, kterou během generální kapituly v Římě promluvil papež František k milosrdným bratřím, kteří ho přišli do Vatikánu navštívit.

„*Byl to nepopsatelný zážitek...*“, tak své setkání s papežem Františkem, který se s každým bratrem osobně pozdravil a chvíli s ním hovořil, komentoval představený br. Martin.

Svatému otci děkujeme za jeho čas, slova, podporu a požehnání!

Text celé promluvy Svatého otce k milosrdným bratřím najdete na našem webu www.milosrdni.cz.

GENERÁLNÍ PŘEVOR A JEHO NOVÁ RADA

V sobotu 26. ledna byl na 69. generální kapitule v Římě zvolen generálním převorem na další šestileté období Br. Jesus Etayo Arrondo, OH. Vyprošujeme mu požehnání od Pána a ochranu Panny Marie a sv. Jana z Boha!

Otec generál bude i nadále pokračovat ve vedení díla, které nám zanechal sv. Jan z Boha. Z malé nemocnice ve španělské Granadě se během staletí podařilo vytvořit společenství tisícovky bratří a mnoha desetitisíců spolupracovníků z celého světa, kteří věnují své životy těm nejposlednějším a nejslabším ve společnosti, nemocným a chudým. Vést takové dílo dozajista není snadné, ale jsme přesvědčeni, že Duch Svatý prostřednictvím milosrdných bratří, kteří se na kapitule sešli, vybral toho nejpovolanějšího.

Volba generálního převora je jedním z nejdůležitějších úkolů, které kapitula měla. Účastníci kapituly se na kanonickou volbu důkladně připravovali jednak během intenzivní osobní modlitby, jednak při společném

slavení eucharistie, které předsedal Fr. Juan Carlos Martos, CFM, a který milosrdné bratry kapitulou provází.

Kdo je náš generál P. Jesus Etayo Arrondo?

Br. Jesus se narodil 26. května 1958 ve městě Fustiñana se Španělsku.

Po dokončení apoštolské školy v Zaragoze vstoupil do řádu milosrdných bratří. Svůj postulát zahájil v září roku 1974 v Sant Boi de Llobregat v Barceloně. Noviciát absolvoval

v Madridu v Carabanchel Alto, kde také složil své první sliby v roce 1977. V roce 1983 skládal své slavné sliby a během následujících dvou let dokončoval své kněžské vzdělání. Vysvěcen byl v roce 1985 ve svém rodném městě. Pro práci generálního představeného má velice dobré vzdělání. V roce 1980 získal diplom z ošetrovatelství, v následujících letech pak studoval teologii se zaměřením na zasvěcený život. Ve studiu pokračoval na přelomu tisíciletí a v roce 2002 absolvoval postgraduální studium pastorační péče u nemocných. V roce 2004 pak získal evropský magisterský titul v oboru bioetiky.

Své zkušenosti z práce na poli hospitality předával mladým mužům jako magistr formace na apoštolské škole, vedl prepostulantát a byl magistrem noviců a scholastiků. Přitom vykonával ošetrovatelskou a pastorační práci v několika řádových zařízeních ve své domovské aragonské provincii.

Působil zároveň jako provinční definitor v několika obdobích za sebou a v letech 1995 až 2001 byl provinciálem. Na 66. generální kapitule v roce 2006 byl zvolen druhým generálním definitorem. Generálním převorem byl poprvé zvolen v roce 2012 a v roce 2019 byl zvolen podruhé.

Zcela nové generální definitorium

Vedle volby generálního představeného bylo jedním z nejdůležitějších úkolů kapituly zvolit generální definitorium, tedy společenství bratří, kteří pomáhají generálnímu převorovi vést řád.

Zvolena byla zcela nová rada složená z těchto definitorů:

Br. Joaquim Erra I Mas
(zodpovědný za působení řádu v Evropě)

Br. Pascal Ahodegnon

Br. José Augusto Gaspar Louro

Br. Joseph Smith

Br. Dairon Orley Meneses Caro

Br. Vincent Kochamkunnell

Všem generálním definitorům blahopřejeme ke zvolení a vyprošujeme požehnání od Pána a ochranu Panny Marie, Matky Dobré Rady, a sv. Jana z Boha ke všem důležitým rozhodnutím, která je v dalších letech čekají.

Nový definitor zodpovědný za Evropu Br. Joaquim

Br. Joaquim Erra i Mas byl doposud členem managementu dětské kliniky,

kterou náš řád provozuje v Barceloně, a definítorem aragonské řádové provincie. Zároveň je členem rady neziskové organizace Bayt Al-Thaqafa, která má za cíl pomoci společensko-kulturní a občansko-politickou integraci arabsko-muslimských přistěhovalců a vést dialog mezi různými kulturami. Stejně tak je členem nadačních fondů, které náš řád spolu s partnerskými organizacemi zřizuje ve Španělsku a ve Francii. Je diplomovaným ošetřovatelem a mimo jiné studoval i teologii. Studoval také management zdravotnictví. Svě vědomosti má však podložené hlavně praxí v našich nemocnicích, především prací s lidmi s postižením a na pediatrických ambulancích.

NAŠE POMOC TAM, KDE JE TO NEJVÍCE TŘEBA

Milosrdní bratři jsou celosvětově působící řád. To jim dává možnost sledovat různé potřeby na různých místech, zaměřit pozornost tam, kde je to skutečně nejvíce potřeba. Vedení řádu každoročně vybírá misijní projekt na daný rok, kdy je pomoc všech řádových komunit milosrdných bratří soustředěna na konkrétní místo. Tento systém dovoluje intenzivní roční práci, jejímž výsledkem může být plně funkční zařízení zdravotní či sociální pomoci.

A k nejohroženějším regionům světa rozhodně patří Afrika. I proto se náš řád v roce 2018 tomuto kontinentu intenzivně věnoval. Konkrétně našemu novému zařízení v Akassato v Beninu. Zde byla potřeba nahradit tehdy kapacitně nedostačující nemocnici novým zařízením poskytujícím základní zdravotní péči. Součástí projektu bylo vytvoření vzdělávacího zařízení pro nové místní zdravotníky.

Na tento náš řádový projekt jsme díky mnoha drobným dárcům mohli poslat přes 20.000,- Kč.

Jižní Súdán a Sýrie vyplatila se pomoc ze zahraničí?

Vedle toho jsme ale bedlivě sledovali znepokojivé dění i na jiných místech. V posledních týdnech jsme mohli zaznamenat zlepšení politické situace v Jižním Súdánu. Vatikán se stal hostitelem vůdců dvou znepřátelených stran a naděje na diplomatické řešení konfliktu se tak pomalu stává stále reálnější. To ale nic nemění na tom, že lidé v této nejmladší zemi na světě

velice trpí. Kvůli obavě vlastní život se často neodvážují opouštět svoje vesnice a jít třeba jen pracovat na pole. Nepřátelé jsou všude. Obyvatelé jsou zde často odkázáni na pomoc zvenčí, na několik jedinců, kteří zajišťují dodávky potravin ze zahraničí. Jedním z nich je třeba i arcibiskup episkopální církve Bernard Oringa, který za svoje aktivity ve prospěch ohrožených lidí dostal od našeho řádu minulý rok Cenu Celestýna Opitze. Jeho projekt jsme podpořili částkou 25.000,- Kč.

V neposlední řadě jsme částkou 20.000,- Kč podpořili misijní projekt papeže Františka, který má za cíl pomoci lidem v Sýrii. I zde možná svítá na lepší časy. Islámský stát byl poražen a nyní země Blízkého východu čeká dlouhá obnova a snad i návrat milionů lidí do svých domovů.

Chcete se podílet na další pomoci?

Pro rok 2019 byl zvolen náš řádový misijní projekt ve Venezuele. Tato země v těchto měsících dozajista patří k nejohroženějším zemím na světě. Lidé zde trpí pod špatným politickým vedením, které uvrhá společnost do silné nestability a chudoby v touze po osobním zisku a moci. Na pomoc lidem, kteří trpí podvýživou, založil náš řád iniciativu „Tabule solidarity“, která sbírá prostředky, kde to jen jde, na nákup potravin, které pak distribuujeme hladovým a chudým.

Doposud jsme celosvětově vybrali cca 100.000 eur a v letošním roce v této iniciativě chceme pokračovat.

**Za jakékoli dary
mnohokrát děkujeme!**

**Číslo účtu pro zaslání daru:
1341663309/0800**

Variabilní symbol: 2019

NEDOCENITELNÁ SLUŽBA DOBROVOLNÍKŮ

Již druhým rokem funguje dobrovolnické centrum, které vedeme ve spolupráci s Nemocnicí Milosrdných bratří v Brně. Během této doby jsme mohli pozorovat, jak významné může obyčejné lidské setkání být!

Od dobrovolníků v nemocnici nikdo nemůže očekávat uzdravující zázraky, ale jejich vliv na klid a dobrou náladu pacientů je skutečně možná až zázračný. Potvrdit to může dozista zdravotnický personál, který se nejednou nechal slyšet, že pacient, za kterým byl na návštěvě dobrovolník, je mnohem klidnější. Je to možná nedostatek právě obyčejného lidského kontaktu, jednoduchého rozhovoru, úsměvu a podržení za ruku, co lidem dává vnitřní pokoj, který zvláště na oddělení LDN často velice chybí. Pro nedostatek ošetřujícího personálu a velké množství práce a papírování na tyto věci prostě nezbyvá dostatek času a prostoru, je to přirozené a nikomu to nemůžeme mít za zlé.

Náš dobrovolnický program ale dokazuje, že s tím lze něco dělat. A to dobrou vůlí třeba jen několika lidí,

kteří chtějí část svého volného času věnovat lidem, kteří za něj budou nesmírně vděční!

Během posledních dvou let se nám přihlásilo téměř 100 takových lidí, kteří se chtěli stát dobrovolníky. Nakonec se jimi skutečně stalo 53. Tito pak v nemocnici strávili téměř 650 hodin při svých návštěvách, kterých bylo přes půl tisíce. Dohromady oslovili na 800 pacientů. To všechno nezištně, zcela dobrovolně. Patří jim za to náš velký dík!

Vést dobrovolnický program legálně v souladu s českou legislativou samozřejmě není snadné a levné, za štědrrou finanční podporu proto vděčíme městské části Brno-střed, která program spolufinancovala v roce 2018. Díky ní se podařilo realizovat mnoho kroků, které významně posunuly naše snahy a působení dobrovolníků kupředu. Vypovídá o tom i výše uvedená statistika, ze které je možné pozorovat, že dobrovolníci jsou skutečně osvědčenou službou, která výrazně zlepšuje standardně poskytované služby.

Aby ale mohla fungovat, je třeba ze zákona všechny dobrovolníky pojištit, zajistit jim prostor, dostatek pomůcek pro práci s pacienty, her či výtvarných potřeb, a v neposlední řadě poskytnout každému z nich tričko, které je v nemocnici identifikuje, a díky němuž se stávají součástí zdravotnického týmu.

Kontakt s dobrovolníkem, který není věnován zdravotnímu či sociálnímu stavu pacienta, ale například obyčejnému lidskému rozhovoru či hraní stolní hry, je něco, co pomáhá zlepšovat duševní stav pacienta, čímž se usnadňuje i jeho léčba. Čas dobrovolníků trávený u pacientů je tedy velice cenný a prospěšný jak pro pacienty, tak pro personál nemocnice, ale i pro dobrovolníky samotné, kteří získávají i bohaté osobní zkušenosti.

Chcete se stát dobrovolníkem?

Máte čas 1-3 hodiny týdně, abyste ho věnovali lidem, kteří za něj budou vděční? Umíte komunikovat s lidmi a umíte naslouchat? Poznáte rádi nové lidi a věnujete jim kus svého srdce? Pokud ano, tak právě Vy můžete být skvělým dobrovolníkem!

Napište našemu koordinátorovi Vítu Pospíchalovi na email vit.pospichal@milosrdni.cz nebo zavolejte na číslo 721 967 289 a domluvte si schůzku. Přijďte se do nemocnice podívat, rádi

Vám vše vysvětlíme osobně. Dlouhodobí dobrovolníci absolvují školení, jak s nemocnými lidmi pracovat, jak jim věnovat čas, jak s nimi mluvit. Není to nic těžkého!

Chcete podpořit dobrovolnické aktivity u nemocných, ale nechcete být přímo dobrovolníkem?

Provozování dobrovolnického centra není bez nákladů, musíme nechat potisknout trička, uhradit pojištění dobrovolníků, postupně dokupovat vybavení centra pomůckami a podobně. Vše hradíme z vlastních zdrojů a jsme vděční například městu Brnu či MČ Brno-Střed za poskytnuté finanční prostředky formou dotací.

Pokud byste měli zájem, můžete i Vy podpořit rozvoj dobrovolnického programu zasláním daru na číslo účtu 1341663309/0800 s variabilním symbolem 4444. Za všechny dary děkujeme!

INKUBÁTOR JAKO DAR OD PAPEŽE FRANTIŠKA

Nečekaný dar, inkubátor pro novorozence, obdržela naše nemocnice na Tiberském ostrově v Římě. Jakákoli pomoc a podpora našeho úsilí v pomoci těm nejohroženějším je pro nás velikou radostí. Zvláště velká radost to ale je, když dárcem je sám Svatý otec.

21. listopadu minulého roku se na Svatopetrském náměstí konala generální audience jako každý týden. Tentokrát na ni ale přišli zástupci firmy Bayer, která mimo jiné vyrábí inkubátory pro novorozeneckou intenzivní péči, a dva zbrusu nové Svatému otci představili a věnovali mu je, aby

je daroval tam, kde budou nejvíce potřeba. Spolu s vatikánským almužníkem kardinálem Krajewským papež František vybral nemocnici s porodnicí nedaleko Vatikánu, a to římskou nemocnici milosrdných bratří na Tiberském ostrově, aby zde jeden ze dvou inkubátorů sloužil dětem.

Inkubátor do nemocnice oficiálně dorazil 18. prosince, byl to tedy báječný vánoční dárek. Doplnil jednotku 16 inkubátorů pro intenzivní péči a 13 pro péči subintenzivní, která v nedávné době prošla velkou rekonstrukcí.

Dnes tak jednotka poskytuje technologicky nejmodernější možnou péči a pohodlí pro děti a jejich rodiny. Péče je na této jednotce poskytnuta okolo 600 novorozenců ročně, z nichž 80 % je předčasně narozených, vyžadujících vysoce specializovanou péči.

Druhý inkubátor převzala římská nemocnice Bambino Gesù. Ten byl následně zaslán do Etiopie, kde má tato slavná římská nemocnice pobočku.

OHSJD

ĎALŠIA VÝDATNÁ POMOC Z DOBROČINNEJ ZBIERKY PRE DOMOV SV. JÁNA Z BOHA

Aj v tomto roku sa opäť konala dobročinná „Tesco zbierka“, v rámci ktorej mohli dobrodinci v Bratislave podporiť Domov sv. Jána z Boha. Podľa informácií jeho riaditeľa Svena Šovčíka sa vyzbieralo 1039 kg potravín.

„Na mieste zbierky sme boli od rána od 9 do 20 hodiny. Tento rok sme vyzvali ľudí, že okrem trvanlivých potravín a drogérie môžu darovať aj sladkosti, lebo vlani sme robili mikulášske balíčky pre deti z detského domova v Kremnici, tak sa nám sladkosti zišli. A boli sme aj v tomto smere v zbierke veľmi úspešní. V porovnaní s vlaňajšou zbierkou sa síce

na váhu vybralo menej kíl tovaru, ale hodnotovo to bolo viac. Dôležité pre nás je, že ľudia sa zapojili a vo veľkej miere nám pomohli. Samozrejme, pred kampanou na zbierku sme vysvetľovali ľuďom, čo je zmyslom tejto pomoci, vysvetľovali sme poslanie nášho zariadenia,“ vysvetlil S. Šovčík. Podľa jeho postrehu medzi dobrodincami dominovali dôchodcovia a mladé rodiny s deťmi. Na otázku, ako naloží Domov s darmi, S. Šovčík odpovedal: „My denne poskytujeme obed osemdesiatim klientom a tie darované potraviny určite využijeme na tento účel a vyzbierané sladkosti pôjdeme osobne odovzdať opäť deťom v detskom domove v Kremnici.

Našťastie máme veľké skladové priestory, takže vyzbieranú pomoc máme kde uložiť. Každý ročník zbierky je z roka na rok lepší, lebo vzrástla informovanosť ľudí o zbierke, darcovia už vedia, o čo v nej ide.“

Spolupráca viacerých organizácií

Sven Šovčík zároveň ocenil dobrú organizáciu podujatia aj zo strany Bratislavskej arcidiecéznej charity. „Neboli sme v rámci podujatia konfrontovaní so žiadnou negatívnou skúsenosťou“, uzavrel riaditeľ Domova sv. Jána z Boha. Išlo už o šiesty ročník podujatia (konalo sa 24. 11. 2018 v obchodnom dome Tesco na Kamennom námestí v centre Bratislavy), ktoré spoločne s uvedeným obchodným reťazcom organizuje aj Bratislavská arcidiecézna charita (pod záštitou Slovenskej katolíckej charity). Opäť výrazne pomohli aj dobrovoľníci a aktívne sa zapojili aj spolupracovníci Domova sv. Jána z Boha a rehoľa milosrdných bratov, ktorá zariadenie spravuje. Z vyzbieranej potravinovej i drogérieovej pomoci dokáže Domov sv. Jána z Boha v Bratislave až niekoľko mesiacov v roku variť pre takmer stovku klientov (denne, okrem víkendov) teplé obedy a poskytovať im kvalitné sociálne či hygienické služby. Okrem Domova sv. Jána z Boha pomohla zbierka aj ďalším organizáciám,

pretože celkove prebiehala tri dni a ako informovala Veronika Bush, riaditeľka komunikačného oddelenia Tesco na Slovensku, počas troch dní sa spoločnosti podarilo vyzbierať až 147 ton potravín a drogérieového tovaru v hodnote 210-tisíc eur. Generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Erich Hulman zas uviedol, že „tento rok pomohli Slovenskej katolíckej charite zákazníci Tesco predajní vyzbierať potraviny v 64 pobočkách po celom Slovensku“. Na organizovaní zbierky participovali okrem už uvedených organizácií aj Potravinová banka Slovenska, Depaul Slovensko, Evanjelická Diakonia ECAV Slovensko a OZ Vagus. Ľudia v rámci zbierky darovali najmä múku, olej, cukor, soľ, ryžu, konzervy, strukoviny, cestoviny, šampóny, sprchové gély, či toaletný papier.

Andrea Eliášová

RIADITEĽ NEMOCNICE O STRETNUTÍ V RÍME

Riaditeľ našej Univerzitnej nemocnice s poliklinikou milosrdných bratov v Bratislave JUDr. Michal Tinák, spolu s priorom bratislavskej komunity milosrdných bratov - bratom Richardom Jombíkom OH navštívili Rím. Konalo sa zde stretnutie riaditeľov diel milosrdných bratov z Česka a Slovenska.

Delegáciu viedol brat Martin Macek OH, ktorý je provinčným delegátom rehole pre Českú republiku i Slovensko. A čo všetko na stretnutí vo „večnom meste“ zaznelo? Podľa slov JUDr. M. Tináka v družnej atmosfére spoločných rozhovorov sa venovali témam života, otázkam, ktoré súvisia s riadením jednotlivých diel milosrdných bratov i odovzdávaním charizmy rehole spolupracovníkom a ľuďom, o ktorých sa starajú. „Vytvorili sme komunitu, ktorá navzájom stmelovala obe provinčné delegatúry – českú i slovenskú a to bola aj nosná idea stretnutia: nájsť si k sebe cestu, vymeniť si skúsenosti. Mnohé poznatky, ktoré sme mali z rôznych krízových a nie obvyklých situácií sme dokázali spolu analyzovať. Bolo

to veľmi príjemné, priateľské, spoločenské stretnutie. Mohli sme vidieť aj katakomby, Svätopeterskú baziliku, brat Richard tam koncelebroval sv. omšu. Venovali sme pozornosť skúsenostiam, ktoré majú rehoľní bratia zo svojich nemocníc a to aj v Taliansku. Priamo v Ríme a na Tiberskom ostrove majú totiž veľkú nemocnicu s dlhou históriou. Mali sme možnosť nielen spoznávať jej prevádzku, ale aj bratov, ktorí sú tam, nehovoriac o spoznávaní historických hodnôt, ktorých je Rím plný,“ prezradil účastník stretnutia JUDr. Michal Tinák. Českí zástupcovia rehole milosrdných bratov sa podelili tiež o svoje skúsenosti, keďže majú odlišný spôsob financovania v porovnaní so Slovenskom. Svoje poznatky z praxe odovzdala aj riaditeľka Domova sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí Monika Ondrišová. Uvedené zariadenie má totiž zverených mnohých hendikepovaných obyvateľov až doživotne. Na stretnutí nechýbal ani nový riaditeľ Domova sv. Jána z Boha v Bratislave Sven Šovčík.

„V nemocniciach riešime akútne stavy záchrany života. Keď sa pacientovi neodovzdá potrebná zdravotná starostlivosť, je priamo v ohrození života. Zaznelo veľa rozdielov, ale aj veľa spoločného. Napokon, tie vedomosti a skúsenosti, ktoré sme spolu preberali, majú určite význam a v mnohých životných situáciách sa k nim budeme vracieť,“ doplnil JUDr. M. Tinák. Delegáciu zo Slovenska a Čiech prijal aj súčasný generálny predstavený Jesus Etayo Arrondo a tiež generálny radca rehole Rudolf Knopp. „Bolo to stretnutie v rodinnom kruhu. Stretnutie tých, ktorí stoja v šíku milosrdných bratov. Ich záujem o Slovensko a Českú republiku je kontinuálny a nepretržitý a informácie mali nielen o ekonomike, ale aj o živote reho-

le. Odkazom stretnutia je myšlienka, že starostlivosť o dušu a telo musí byť kontinuálna. Keď je spoločná a vzájomná, výsledky sú predsa len efektívnejšie. Skúsenosti a vedomosti si v každom prípade riaditelia nesú so sebou ďalej. Napokon, pod vedením brata Martina Macka OH máme intenzívne stretnutia a toto rímske stretnutie bolo skôr prehĺbením vedomostí, ktoré sme navzájom o sebe mali. Lebo história v Európe je jednotná, tú poznáme a z nej čerpáme, ale chceme spájať aj našu budúcnosť diel milosrdných bratov“, uzavrel riaditeľ našej bratislavskej nemocnice milosrdných bratov JUDr. Michal Tinák.

Andrea Eliášová

@Pontifex

Papež František na twitteru

Cestou křesťanství jsou blahoslavenství: pokora, skromnost, trpělivost v utrpení, láska ke spravedlnosti, schopnost snášet utrpení, nesoudit druhé... (21. ledna)

Velkorysý postoj vůči nemocným je solí země a světlem světa. Ať nám Panna Marie Lurdská pomáhá se v tomto

postoji zdokonalovat, abychom zajistili mír a pokoj pro všechny, kteří trpí. (11. února)

Děkujeme Bohu za „sestru vodu“, jak jednoduchá a vzácná věc, a usilujeme o to, aby byla dostupná pro všechny. (22. března)

DOTÝKÁME SE DUŠE DÍTĚ

Před pěti lety touto dobou se milosrdní bratři v Brně rozhodli rozšířit řady církevních škol, které mohly být v naší zemi znovuzakládány po r. 1989 a požádali Ministerstvo školství a tělovýchovy o registraci „Mateřské školy Milosrdných bratří“.

Bylo to v době akutního nedostatku míst pro děti v předškolních zařízeních, kdy umístit dítě v MŠ se nedařilo rodičům ani čtyřletých či pětiletých dětí, u mladších dětí to nebylo možné vůbec. Měli jsme vizi, že můžeme svými možnostmi personálními, prostorovými i ideovými přispět Brnu a jeho obyvatelům k rozšíření nabídky předškolního vzdělávání o novou možnost, kterou se měla stát malá jednotřídní mateřská škola s kapacitou 15 míst v klášterních prostorách konventu. Měli jsme jasnou vizi, že vybudujeme inkluzivní školku na křesťanských základech a v duchu hospitality, a měli jsme jasnou koncepci práce s dětmi zdravými i s dětmi s postižením, na jejichž přítomnost jsme se připravovali a těšili. Měli jsme vizi být světlem

pro druhé, dobrým příkladem v péči a vzdělávání dětí s postižením, v respektu k člověku a v profesionálním přístupu.

Od roku 2014, kdy jsme naši malou školku zakládali, se nám takové místo podařilo vybudovat a dá se říct, že s budováním nejsme u konce, neboť stále zdokonalujeme to, s čím jsme tehdy začali. Postupně vybavujeme prostor novými pomůckami a to, co jsme kdysi získali ve sbírce hraček, posíláme dál. V prvních letech provozu jsme se rozhodli pro vzdělávací koncept ve smyslu Montessori pedagogiky, neboť jsme zjistili, že právě Montessori prostředí je tím, co nám při práci s dětmi různého věku, různého vývojového stupně i schopností nejvíce pomáhá.

Školku postupně vybavujeme, přetváříme a máme z ní radost.

K vývoji ale dochází i na nejvyšší úrovni. Naši zákonodárci hledají nové cesty pro předškolní vzdělávání a více či méně je uvádějí do praxe. V roce 2016 vešel v platnost zákonný předpis o společném vzdělávání, tedy o začlenění dětí s postižením do běžných tříd. Naši škole nepřinesl tento nový zákon žádné negativní změny, neboť dětem s postižením jsme byli otevřeni od samého začátku jejího provozu. Pozitivní změnou byly nárokové dotace, které nový zákon při začlenění dítěte se speciálními potřebami školce garantoval. Přišly a přicházejí však další novinky v podobě změn zákona. Jednou z nich byla snaha o posunutí věkové hranice pro přijetí dítěte do MŠ ze tří na dva roky a zákonný nárok na přijetí v tomto věku a další změnou, která je momentálně v jednání, je snaha o uzákonění celoročního provozu mateřských škol a školních družin (tedy i včetně školních prázdnin). Obě tyto snahy vnímáme z hlediska pedagogů, kteří mají v popředí respektování potřeb dětí negativně, neboť jsme přesvědčeni, že stále ještě platí, že rodina je a měla by zůstat tím bezpečným hnízdem, kde je třeba dozrát, aby pak, až k tomu dojde, proběhlo vylétnutí z hnízda bezpečně, plynule a bez tvrdých přistání.

V duchu respektu rodiny jako základního a hlavního místa pro výchovu dítěte chceme rozvíjet naši školku i v dalších letech. Nadále budeme přijímat děti (až) od tří let a budeme podporovat maminky mladších dětí v tom, aby čas s dítětem vnímaly jako hodnotu, která není samozřejmostí a něčím, s čím by se mělo zacházet lehkovážně. Pokud to bude nutné, zapojíme se stejně jako při jednání ohledně dvouletých dětí do komunikace se zákonodárci, abychom vysvětlili svůj postoj ohledně celoročního provozu školek. Děti, stejně jako doposud, povedeme k úctě ke stvoření, respektu k sobě navzájem, k hodnotám, které jim v budoucnu budou pomáhat být dobrými lidmi. Stále budeme usilovat o to, aby v naší školce prožívaly děti pocit jistoty a bezpečí, protože jen tak mohou být otevřeny učení se novým věcem. A stále si budeme vědomi toho, že jsme jedni z prvních dospělých v životě dětí, kteří se dotýkají jejich duše a mohou ji zcela zásadním způsobem ovlivnit. Jsme rádi, že máme kolem sebe hodně těch, kteří nám fandí, modlí se za nás i za děti a jsou s námi, i když zrovna už do školky nechodí. Pokud i vy k takovým lidem patříte, moc vám děkujeme. Ať vám Pán Bůh žehná nejen v dalších pěti letech.

*Petra Škrdlíková
ředitelka MŠMB*

MILOSRDENSTVÍ

ZÁKLADNÍ POJEM EVANGELIA - KLÍČ KŘEŠŤANSKÉHO ŽIVOTA

kard. Walter Kasper

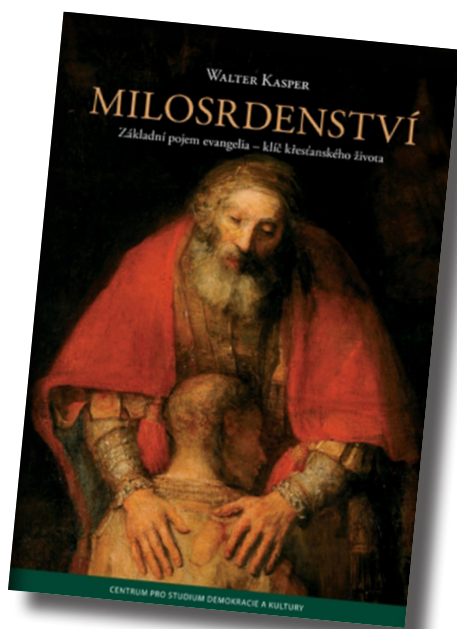
Milosrdenství je jedním z nejzákladnějších prvků evangelia. Teologové a badatelé Písma v něm vidí základní metaforu, šifru a klíč ke křesťanskému způsobu života. Milosrdenství totiž charakterizuje Boha samotného. Tak o tomto pojmu hovoří kardinál Kasper, teolog a mimo jiné bývalý předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů.

Pohled na milosrdenství se v církvi v průběhu dějin postupně proměňuje. S nástupem papeže Františka do čela církve se mu věnuje stále více a více pozornosti nejenom v praktickém životě křesťanů, ale i ve studiu vědecké teologie. Dříve bylo milosrdenství chápáno jako vlastnost Boha, dnes už se teologové nezdrahají připustit, že milosrdenství je snad i jeho podstatou.

V knize Milosrdenství se objevují teologické úvahy o tomto fenoménu, ale především se v ní propojují s rovinami spirituálními, pastorálními a společenskými. Tato teologická

kniha je tedy až překvapivě praktická. Otevírá otázky pro církevní a sociální praxi a apeluje na změnu pohledu na tradiční křesťanský život, ve kterém milosrdenství musí mít nezapustitelné místo. Tak, jak nás to učí sám Svatý otec.

Milosrdenství: Základní pojem evangelia – klíč křesťanského života
kard. Walter Kasper
Centrum pro studium demokracie
a kultury, 2015
195,- Kč

STRES PRO OČI

S příchodem výpočetní techniky se významně změnil životní styl lidí, a to i styl práce. Mnoho lidí dnes od rána do večera sedí za počítačem a často se většinu dne dívají do monitorů nebo obrazovek tabletů a chytrých telefonů. Pomalu začínáme zjišťovat, že obavy o naše zdraví, byly oprávněné. Oči jsou v dnešním světě jeden z nejohroženějších orgánů, i když se v kontextu techniky převážně hovoří zvláště o psychice, problémy se spánkem a podobně. Očím ale můžeme výrazně pomoci. Jak?

Žádný jiný faktor životního prostředí nestresuje naše oči tak, jako obrazovky počítačů. Optici a optometristé nejen z našich rakouských nemocnic ve svých studiích dokazují, že práce za počítačem z více jak 70% škodí lidskému organismu. Více než polovina lidí pracujících za počítačem trpí bolestmi očí, vysoušením a zarudnutím. Jedná se o znaky tzv. oftalmického syndromu.

Lidé, kteří se dlouho a soustředěně dívají do obrazovky, povětšinou málo mrkají a oči se tak nedostatečně zvlhčují a vysychají. Vedle toho konstantní vzdálenost statické obrazovky od

očí zapříčiňuje ochabování očního svalstva, což způsobuje ametropii.

Dá se s tím ale něco dělat. Naši optici doporučují, aby si alespoň jednou za hodinu člověk pracující u počítače udělal přestávku, chvíli nechal oči zavřené a dopřál jim pár jednoduchých cviků. Kroužit dokola, střídavě se dívat nahoru a dolů, doprava, doleva a šikmo, všechny cviky alespoň 5x. Zařadit můžete střídání pozorování různých objektů v různých vzdálenostech. Je-li to třeba, prospěšná může být i velice jemná masáž očí přes oční víčka. Očím pak velice pomůže i čerstvý vzduch. Pokud nosíte brýle, poraďte se s optikem a pořídte si brýle uzpůsobené vzdálenosti obrazovky.

Vedle tohoto všeho nicméně doporučujeme, je-li to možné, především omezit čas trávený u obrazovky, a to nejen u počítače, ale i u tabletů či chytrých telefonů. Zvláště pak alespoň dvě hodiny před spaním. Přenosná zařízení dnes již mají v základní nabídce možnost automatického přepnutí do nočního režimu a korekce barev, které nejsou tak agresivní pro oči a lidský organismus,

proto doporučujeme tento režim aktivovat.

Lidský organismus během posledních tisíciletí prokázal neuvěřitelnou schopnost adaptace na různá prostředí. I lidské tělo ale potřebuje dostatek času. Svět a životní styl se dnes však mění tak rychle, že se tělo

zkrátka přizpůsobovat nestíhá. Pozorovat tak můžeme různá přibývající onemocnění, kterým však často můžeme jednoduchými cviky a návyky předejít. Oči a zrak jsou velkým darem, chraňme ho!

zdroj: Granatapfel, vp

DAR PRE AMBULANCIU ORL

Otorinolaryngologická ambulancia (ORL) našej Univerzitnej nemocnice s poliklinikou milosrdných bratov v Bratislave dostala finančný dar v hodnote 1150 eur. Darcom je spoločnosť TM real z Bratislavy. Suma poslúžila na zakúpenie špeciálneho prístroja Diatron – bipolárna pinzeta, s adaptérom. Dar bol odovzdaný 15. novembra 2018 počas slávnostného programu v obci Rovinka.

Lekárka ORL ambulancie MUDr. Beata Džurná informovala, že dar posluží pacientom na zastavenie krvácania z nosa pri nosných zákrokoch. „Výrazne to uľahčí prácu lekárovi a pacient vďaka tomu už nemusí mať v nose tampón, rieši to jeho problém,“ prezradila lekárka. Okrem toho prístroj sa dá použiť aj na zmenšenie sliznice tzv. dolných mušiel nosa, čím sa

zabezpečí zlepšenie dýchania pacienta. Podľa MUDr. Džurnej by už dnes takýto prístroj mal byť štandardnou výbavou každej ORL ambulancie. Za zmienku stojí, že za darovaním prístroja stojí pacient, ktorý sám zistil, ako je takýto prístroj potrebný. „Je to veľmi prospešné,“ uzavrela lekárka.

Andrea Eliášová

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT PRO ZÁCHRANU VARHAN

Ráda bych touto cestou upřímně poděkovala koledníkům pod vedením MgA. Jiřího Partyky za krásný koncert, který se uskutečnil v sobotu 5. ledna v kostele milosrdných bratří. Umění koledníků přilákalo na koncert více jak 100 návštěvníků, kteří přispěli na další etapu oprav varhan částkou 15.092,- Kč a 70,- €. Tříkrálový koncert splnil své poslání, protože pro záchranu varhan je nepostradatelným zdrojem finančních prostředků.

Poděkování patří nejen koledníkům, kteří nádhernou hudbou rozeznali celý klášterní chrám, ale také organizátorům z Muzejního spolku Valtice a zejména těm, kteří na tento koncert přišli a přispěli.

Z předvánoční akce „Andílek“, spočívající ve vystavení betlému v adventní době v tomto kostele, organizované Tomášem Kollárem, bylo do sbírky předáno při koncertě 440,- Kč a 6,- €. Celkový příspěvek tedy činil 15.532,- Kč a 7,- €.

Na účet opravy varhan byla také během ledna zaslána finanční částka ve

výši 5.064,- Kč Občanským sdružením Valtice z adventního koncertu „Vánoční muzika a troubení“, které zorganizoval spolek pod vedením Ing. Josefa Menšíka, a který již tradičně přispívá na opravu varhan od roku 2016.

Všechny finanční příspěvky z roku 2018 a 2019 tentokrát půjdou na opravu hracího stroje. Ráda bych připomněla, že řád milosrdných bratří samozřejmě pomáhá při opravách vlastním příspěvkem, zajišťuje finanční prostředky na opravy ze státních dotací, ale i my, kteří zde žijeme, kteří využíváme tyto varhany pro bohoslužby a kulturní akce, musíme přispět svým dílem. Naši předkové z celého okresu, obyvatelé Valtic a i dolnorakouští občané využívali služeb milosrdných bratří ve zdejší nemocnici. Proto jsem ráda, že na koncert přijali pozvání i obyvatelé ze sousedních rakouských obcí a přispěli na opravu varhan.

Přiznejme si, že i my dodnes využíváme to, co řád milosrdných bratří ve Valticích zbudoval. Využívali jsme služeb milosrdných bratří od roku

1605 až do roku 1948, kdy museli bratři z Valtic odejít. Jimi vybudované objekty užíváme dodnes, celkem tedy 404 let. Dnes se v objektu nemocnice nalézá Léčebna dlouhodobě nemocných a lékařské ordinace, které i nadále slouží obyvatelům Valtic a nejbližšího okolí. O renovaci a údržbu budov se dobře stará nový majitel Nemocnice Valtice s. r. o.

Stejně jako u předchozích etap oprav můžete i nyní podpořit opravu varhan tím, že si symbolicky adoptujete některou z varhanních píšťal. Z celkového počtu 594 píšťal bylo do konce roku 2018 adoptováno 110 píšťal. Jejich adopce proto pokračuje a jednorázový poplatek za adopci je 200,-, 500,- nebo 1000,- Kč (podle druhu píšťaly). Částku můžete uhradit v hotovosti nebo bezhotovostním převodem – pokyny k platbě Vám budou předány. Na památku obdržíte

certifikát a Vaše jméno bude uvedeno ve varhanní kronice a na listině, která se po opravě vloží do varhan. Celou adopci je možno dohodnout s Ladou Rakovskou (tel. 733 535 810) nebo s Tomášem Kollárem na e-mailu kollart@outlook.cz.

Bratr Martin Richard Macek, představený řádu milosrdných bratří v Čechách a na Moravě, děkuje všem, kteří přispěli na opravu varhan v předchozích etapách i těm, kteří přispívají na současnou etapu oprav.

Děkuji všem, kteří nám pomáhají uvést varhany do dobrého stavu, aby mohly i nadále sloužit duchovnímu účelu i při koncertech, a mohly se zapojit do oslav připojení Valticka a Valtic k Československému státu, které nás čekají v červenci roku 2020.

*Lada Rakovská
Muzejní spolek Valtice*

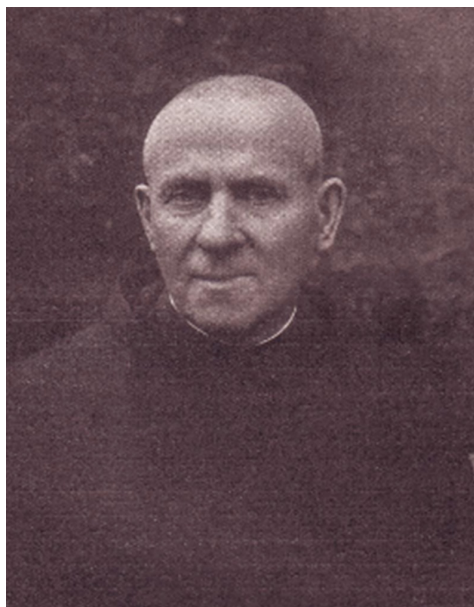

JUBILEUM 100 LET ČESKOSLOVENSKÉ PROVINCIE

Řád milosrdných bratří vznikl v druhé polovině 16. století ve Španělsku a zanedlouho se rozšířil téměř po celém světě. Kvůli lepší vnitřní organizaci začaly vznikat provincie. Do střední Evropy přišel řád v roce 1605 a postupně zde vybudoval devět řádových domů (na území dnešní ČR ve Valticích 1605, Praze 1620, Novém Městě nad Metují 1696, Těšíně 1700, Prostějově 1733, Brně 1747, Letovicích 1750 a Vizovicích 1781).¹ Konventní domy byly posléze přiděleny ke germánské provincii. S narůstajícím počtem klášterů ve střední Evropě postupně rostly tendence k rozštěpení provincie na menší celky. Náběh k české samostatnosti započal již v roce 1856, kdy se oddělila uherská větev a provincie byla přejmenována na rakousko-českou. I přes vysoký podíl bratří z Čech byla němčina vnitřním úředním jazykem.

Poté se přibližovala osudová léta 1914-1918, kdy se bojovalo za vznik samostatného Československa. Nový stát značně ulehčil podmínky pro

vznik československé provincie milosrdných bratří. Po 28. říjnu československá vláda usilovala o přípustné osamostatnění všech církevních zřízení v Československu. Kvůli tomu svolal P. Timotheus Deutschel 10. prosince české převory, aby projednali rozdělení dosavadní provincie na tři nezávislé části: českou, rakouskou a polskou: „*Pokládám za čest tímto uvědomiti Vaši Důstojnost, že v úterý, 10. prosince t. r. bude se v brněnském*

konventě konati konference převorů, k níž Vaše Důstojnost se nejzdvořileji zve. Na přátelskou a bratrskou shledanou s Vaší Důstojností se těší v Kristu bratrsky oddaný Fr. T. D.“

Bratři se usnesli, že prostřednictvím P. Deutschela podají žádost u generálního vikáře P. Augusta Kocha, aby projednal u Svatého stolce zřízení samostatné československé provincie. Oficiální vyjádření bratři získali 5. prosince 1919, ve kterém bylo schváleno utvoření nové provincie zasvěcené pod ochranu sv. archanděla Rafaela se sídlem v Praze s vyzváním ke zvolení prvního provinciála.

Pro své zásluhy byl prvotně post provinciála nabídnut již zmíněnému P. Deutschelovi, který nabídku odmítl. Další volba již probíhala pomocí hlasovacích lístků, jimiž byl po sečtení hlasů zvolen P. Veremund Tvrdý, valtický převor.

P. Veremund Tvrdý, křestním jménem Josef, se narodil v Dobraticích na Těšínsku 7. května 1869 jako syn rolníka, mlynáře a starosty obce Josefa Tvrdého a jeho manželky Barbory. Po ukončení vojenské služby vstoupil 15. září 1895 do řádu. Noviciát začal 19. října téhož roku ve Vídni. Jednoduché sliby složil 17. července 1897 ve Vídni-Hütteldorfu a slavné sliby 8. září 1900 ve Vídni-Leopoldově. V letech 1902-1905 zastával úřad

provinciálního sekretáře a v letech 1905-1908 působil jako podpřevor a staral se o novice. Během svého života byl zvolen převorem pro Vizovice, Vídeň-Hütteldorf a Valtice. Provinciálem zůstal od svého zvolení 27. ledna 1920 až do své smrti 5. února 1940.

Nejtěžším však úkolem pro nově vznikající provincii bylo vyjednávání s maďarskými bratry v Uhersku, kteří si nárokovali slovenské řádové domy.² Po načrtnutí přibližných hranic mezi Slovenskem a Maďarským propukly bouře, které se zvrhly v Maďarsku v bolševickou revoluci.

¹ Mezi řádové domy můžeme zařadit i Kuks. Ten ovšem bratři nevybudovali. Do místního špitálu byli bratři pozváni v roce 1747 hrabětem Šporkem, aby se zde starali nemocné jeho panství.

² Kromě starostí o slovenské domy se dále řešila otázka příslušnosti valtického a těšínského kláštera, při čemž většina těšínských bratří skončila v polském zajateckém táboře za údajné skladování 10 000 pušek pro československé vojsko. Po měsíci věznění byli bratři propuštěni. Ironií osudu bylo, že bratři začátkem dubna pořádali pohřeb nejmenovanému řediteli, o kterém se následně dozvěděli, že on zapříčinil jejich obvinění a zatčení. Problémy s hranicemi vyřešily mírové smlouvy uzavřené v Trianonu (4. června 1920) a v Saint Germain-en-Laye (10. září 1919), kterými byly navraceny konventy v Bratislavě, Skalici, Spišském Podhradí a ve Valticích. Jediný Těšín připadl Polsku.

Z obavy o slovenské řádové domy požádal brněnský převor 12. března 1919 o změnu hranic řádových provincií, kterou prováděl Svatý stolec. Kvůli napjaté situaci v regionu byla žádost projednávána přednostně. Po prošetření fungování tří slovenských domů byl do Říma poslán výnos, podle něhož se vyjmuly tyto domy z maďarské provincie a byly přiděleny k československé. Oficiálně slovenské domy byly přiděleny až 21. ledna 1921, přičemž bratři ze

Spišského Podhradí protestovali proti tomuto rozhodnutí.

Československá provincie zanikla o dvacet let později, když se 14. března 1939 osamostatnilo Slovensko. Kongregace se rozhodla utvořit Česko-moravskou provincii 17. dubna 1939, která existovala do roku 2009, kdy stala součástí provincie rakouské jako provinční delegatura.

Dana Surá

ONLINE KATALOG KNIHOVNY

Jak jsme avizovali v posledním čísle Hospitality, minulý rok se nám podařilo oficiálně registrovat naši brněnskou řádovou knihovnu na Ministerstvu kultury. Dnes již tedy naše fondy mohou sloužit badatelům, ale i široké veřejnosti. Řádu se zachovala většina knih z Brna, Letovic, Prahy a Valtic. Zbýlé knihovny (Prostějov, Vizovice a Nové Město nad Metují) se dochovaly v řádech desítek kusů. V minulých letech jsme všechny tyto knihy koncentrovali do brněnského konventu a vytvořili tak jednu ucelenou knihovnu, ve které je možné najít svazky věnované teologii či medicíně, ale cenné jsou i soubory starých novin, kte-

ré dnes mohou sloužit jako zdroj informací o životě našich předků, a mnoho dalšího. Knihovna obsahuje zhruba 10 000 svazků. Většinu fondu tvoří staré tisky (knihy vydané do roku 1860).

Knihy lze vyhledat v online katalogu a poté si je objednat do studovny k prezenčnímu studiu. Katalog je v nyní v procesu tvorby, tudíž zatím neobsahuje veškeré svazky, ale i tak je možné si jej prohlížet a případně daný tisk objednat. Katalog a více informací najdete na našem webu, anebo v tomto odkazu:

muzeum.tritius.cz/library/milosrdni

MARIA - IDEÁL ČLOVĚKA

P. Stanislav Fiala

Nedávno jsem byl v autoopravně v jedné velké dílně. Kam jsem se po stěnách podíval, všude měli nalepené výstřižky z ilustrovaných časopisů – krasavice ve všech možných postojích. Když pan mistr viděl, jak se po těch kráskách dívám, hned mi vysvětlil, že jeho chlapi jsou vlastně milovníci umění a hledají tenhleten ideál ženské krásy. Všichni jsme se při tom smáli, ale ten pan mistr ani sám nevěděl, kolik pravdivého sám řekl. Každý člověk totiž, aniž si to uvědomuje, stále po celý život hledá ideální obraz člověka. V našich chrámech a v našich domovech máme také obraz krásné ženy, pokusy o vystižení ženského ideálu. Je zajímavé, jak se ten ženský ideál na mariánských obrazech v různých dobách mění. Jednou převažuje obraz modlící se ženy, jindy ženy trpící, Dolorosy, jindy korunované královny. Zřejmě si z její plnosti každá doba bere za vzor především to, co nejvíce potřebuje, čím žije. Jaký je mariánský člověk dneška? Vidím jej ve zprávě evangelia sv. Lukáše (Lk 1, 39-56): Maria se odebrala do Judských hor ke své

příbuzné Alžbětě a zůstala tam asi tři měsíce. Tato zpráva stojí za uvážení. Maria se právě dozvěděla velikou zvěst pro sebe: bude matkou Vykupitele. Ale přitom slyší o stárnoucí příbuzné Alžbětě: je už v šestém měsíci. Co dělá Maria? Neřekne si: „Co je mi teď do všech tetiček, teď musím myslet na sebe.“ Naopak, živě si představí, že první dítě pro ženu kolem padesátky, nebo později, není žádná maličkost. A hned se vydá za ní. Proč za ní? Aby se nechala obdivovat a obsluhovat? Kdepak. Aby mohla sloužit Alžbětě a být při ní v těžkých chvílích až do porodu. To je myslím obraz Marie pro dnešní dobu, obraz Marie sloužící. V Marii začala církev v lásce sloužit světu. Každá doba má nejen jiný ideál ženství, ale i jiný ideál církve. Zpravidla to, co té době nejvíce schází. Dnešní ideál církve je mariánský: ne jako církev triumfální, vládnoucí, ale jako církev, která chce sloužit všem. Ohlížíme se někdy teskně do minulosti, kolik práv církev dříve měla a kolik jich ztratila. Jedním si můžeme být jisti: nikdo nikdy nevezme církvi právo nejdůležitější, a to právo sloužit lidem a světu v lásce.

KDO BYL NÁŠ ZAKLADATEL SVATÝ JAN Z BOHA?

*zakladatel řádu milosrdných bratří,
otec chudých a nemocných, patron
hledajících, sklíčených a tápajících*

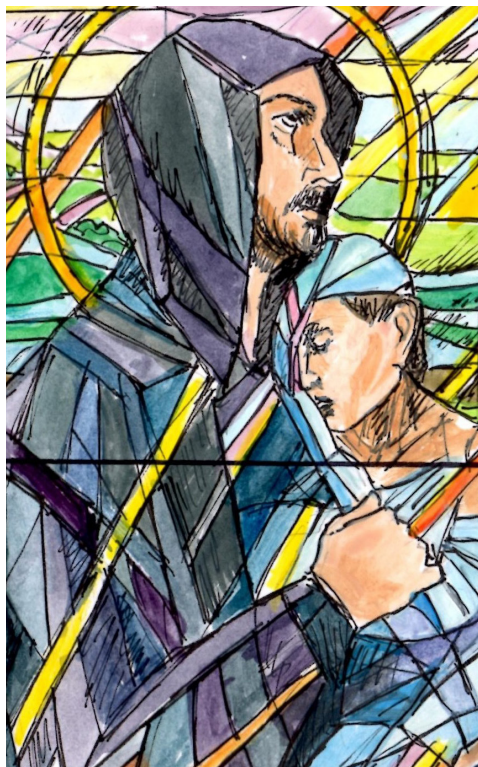
(1495-1550)

Pokud bychom hledali světce, který by mohl být vzorem dnešním mladým lidem, svatý Jan z Boha bude mezi nejžhavějšími kandidáty. S čím válčí dnešní lidé, a s čím válčil i Jan z Boha? Je toho spousta, určitě se mezi těmito bitvami objeví hledání sebe sama, nespokojenost se sebou samým, pátrání po zdravém kompromisu mezi dobrodružstvím a zodpovědným životem, mnohdy nenaplněná a marná honba za úspěchem a bohatstvím, podléhání všemožným svodům a podobně. Všechno to jsou věci, které bychom nečekali u tradičních světců. Ale právě díky nim mohl vyniknout ohromný dar, kterým byl zakladatel řádu milosrdných bratří sv. Jan z Boha obdarován. Do široka otevřené srdce a bezmezného úsilí o naplnění cílů, které si předsevzal.

Už jako malý chlapec Juan Ciudad (Jan Ciudad) projevil svoji schopnost bezhlavě se pustit do na první pohled

šílených nápadů. V pouhých osmi letech se rozhodl odejít od rodiny a odešel z portugalského městečka Montemor-o-Novo, kde se narodil, do Španělska. Proč? Myslel si, že tam zbohatne a vrátí se s hromadou peněz. Už nikdy se mu ale nepodařilo vrátit, aby zastihl své rodiče na živu. Po cestě zabloudil a nemohl si ani vzpomenout, jak se jmenovalo místo, ze kterého pocházel. Ale měl velké štěstí, když se ho dobrá rodina na jednom statku rozhodla přijmout do služby. Zde vyrostl, naučil se práci a dobrým vztahům s lidmi a v rodině, která ho po letech přijala za vlastního. Stále ale věděl, že sem nepatří, a když dospěl, rozhodl se jít dál.

V dalších letech vystřídal mnoho povolání. Byl pastevcem ovcí a koz, knihkupcem a vojákem. Jako žoldnér se dostal s armádou císaře Karla V. do Vídně, kde bojoval proti Turkům při jejich prvním obléhání. Zde poznal bolest, utrpení a zlobu, ale setkal se i s různými pokušeními spojenými s vyžoldovanými penězi, o které nakonec přišel.

Když se z bojů vrátil do Španělska, ocitl se zase na začátku. Nevěděl, odkud pochází, nevěděl, co má dělat. Jediné, co měl, byla hromada hrozných zážitků z války. Nemluvě o ztraceném snu o bohatství a úspěchu. V té době mu bylo už 37 let.

Štěstí zkusil za mořem v Africe, kde se podílel na stavbě španělských pevností nebo na Gibraltaru, kde chtěl prorazit prodejem knih. Nikde však nenašel naplnění, natožpak úspěch. Rozhodl se zkusit Granadu. Toto město bylo pověstné velkými kontrasty. Na jednu stranu to bylo

nesmírně bohaté město, stejně tak v něm bylo mnoho chudoby a společenské spodiny. Zde si otevřel malé knihkupectví a snažil se vrátit k normálnímu životu.

Ve svých 40 letech byl dobrodružným a nenaplněným životem už úplně vyčerpaný. Vše se změnilo, když se náhodou ocitl na kázání dnes již svatého Jana z Avily. Dnes už nevíme, čeho se kázání týkalo, podle svědectví se Jana ale charismatická slova tak dotkla, že padl na zem a v pláči volal: „Milosrdenství! Slitování!“ Jako pomatenec byl Juan Ciudad odveden z místa kázání do blízké královské nemocnice, kde definitivně padl do těžko pochopitelného labyrintu lidského utrpení. Jan z Avily na něj ale nezapomněl. V blázinci ho navštívil a poznal v něm zásah Boží ruky. Začal ho duchovně vést, až se v něm probudila skutečná láska k Bohu a především hluboká, život naplňující touha po Boží lásce.

Snad protože sám se po propuštění z nemocnice stal bezdomovcem, začal si všímat toho, co běžní obyvatelé Grandy přehlíželi. Viděl chudé, špinavé a nemocné, kteří se váleli po ulicích. Ten pohled ho drásal tak, že se rozhodl obětovat svůj vlastní život a pohodlí pro pomoc právě těmto lidem. V roce 1539 založil útulek pro bezdomovce a chudé. Nebyl to ani

tak útulek, jako spíše místo v podchodu jednoho z granadských domů, kde potřebné přijímal a staral se o ně.

Jeho úsilí si začalo všímat stále více lidí, kteří mu nosili jídlo a peníze. Vše rozdál lidem, o které se staral. A protože počet potřebných narůstal, brzy si musel pronajmout celý dům, kde přijímal potřebné a nemocné, a založil tak první špitál. Tento malý azylový dům byl však něco více než tehdejší existující špitály. Intuitivně zavedl princip rozdělování nemocných podle charakteru a potřeb jejich onemocnění, dále poskytl každému nemocnému jeho vlastní lůžko a zavedl tak na tehdejší dobu zcela revoluční právo nemocných na soukromí. Staral se, aby jeho nemocní získali tu nejlepší možnou medicínskou péči.

Přímo příkladné byly v jeho špitálu hygienické podmínky. Zvláštní péči věnoval duševně nemocným. Starost a péče o duši pacientů byla v jeho úsilí právě tak důležitá jako tělesné pohodlí jeho chráněnců. To všechno zavedl jen s Božím vedením a otevřeným srdcem, bez jakýchkoli zkušeností nebo vzdělání. Úplnou náhodou byla a dodnes je na zdi této první nemocnice u vstupu do kamene vytesaná rytina srdce a meče s nápisem *El corazon manda – Srdce ať poroučí!* Protože ale jeden dům brzy nestačil, místní arcibiskup mu poskytl další, aby mohl dále a efektivněji rozvíjet

své poslání. Stal se skutečným průkopníkem moderní ošetrovatelské péče.

Jeho život takto pokračoval dál v okruhu chudých, nemocných lidí a těch, kteří žili na okraji světa v bídě a špíně. Mezi nimi také našel své první pomocníky. Ale byli to muži ze zcela jiných společenských poměrů, kteří se rozhodli Juana následovat v jeho úsilí. Byli to muži odvážných činů, šlechtici, kteří za sebou měli docela pohnutý život. Někteří se od Juana a jeho díla zpočátku zcela veřejně distancovali a opovrhovali jím, ale brzy pochopili, proč tento muž nosí přízvisko „z Boha“. Ochránce práv chudých, ten, kdo neohroženě hájil nuzné a odstrkované, ten, kdo byl vždy připraven podat pomocnou ruku. To byl Jan z Boha. S charakteristickým voláním: „Dělejte dobro a dělejte ho dobře!“ procházel městem, sbíral almužny, dotýkal se lidských srdcí okoralých lhotejností a neláskou. Byl mužem, který dokázal budovat mosty lásky a důvěry a tím získal i mnoho podporovatelů a dobrodinců svého díla.

Pro nemocné byl ochoten doslova obětovat vlastní život. Jako zázrak komentovali očití svědci záchranu nemocných z hořící královské nemocnice v Granadě. Doslova po jednom je v náručí vynášel z budovy pohlcené plameny.

Jeho spontánní pomoc tonoucímu chlapci v ledově studené řece se mu ale stala osudnou. Po těžké nemoci z prochlazení v roce 1550 zemřel v domě svých dobrodinců. Blázen a žebrák z Granady známý po celém Španělsku byl triumfálně pohřben za účasti všech obyvatel Granady. Člověk, který většinu svého života trávil hledáním ztraceného snu a tápáním v povrchním světě, nakonec slávu získal tím, že ztratil sám sebe a obětoval se pro druhé. Těsně před smrtí měl možnost osobně hovořit s místním arcibiskupem. Do rukou mu vložil soupis svých dluhů se slovy: Nemám vám co odkázat, jen chudé a nemocné, kteří potřebují pomoc. Církev dluhy splatila a nechala se inspirovat jeho velkým srd-

cem a bezmeznou touhou po pomoci těm nejposlednějším z lidí. Jako Otcí chudých a nemocných se mu dostalo v roce 1630 blahorečení a v roce 1690 i svatořečení.

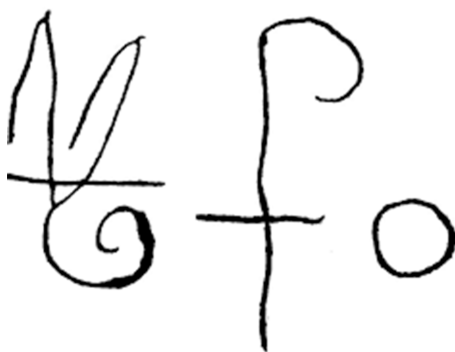
Především ale inspiroval mnoho dalších lidí, kteří zanedlouho založili řád milosrdných bratří, kteří Jana z Boha dodnes ctí jako svůj vzor. Dnes v díle jeho odkazu působí přes 1100 milosrdných bratří a 70 tisíc spolupracovníků a dobrovolníků. Společně provozují bezmála 400 zařízení se zaměřením na oblast zdravotnictví a sociálních služeb ve více než 50 zemích světa všech kontinentů, kde se ročně dohromady ošetří na 20 milionů lidí.

vp

Z DOPIŠŮ SV. JANA Z BOHA

Kdo by nedal vše, co má, tomuto Božskému kupci od okamžiku, kdy nám činí tak výhodnou nabídku a s otevřenou náručí nás prosí o naše obrácení, o lítost nad hříchy, o milosrdnou lásku k našim duším a k našim bližním? Tak jako voda hasí oheň, tak láska smazává hřích.

(Z prvního dopisu vévodkyni di Sessa)

NOC KOSTELŮ & DEN OTEVŘENÝCH DVĚŘÍ

Stejně jako každý rok, i letos se chystáme zapojit do Noci kostelů, tentokrát v pátek 24. 5. a všechny srdečně zveme k návštěvě našich kostelů v Brně, ve Valticích a v Praze.

V Brně letos ale možnost prohlídky kostela a vybraných prostor kláštera neskončí už v pátek o půlnoci, ale až v sobotu večer. Ano, pro zájemce bu-

deme mít otevřeno i během soboty a návštěvníkům nabídneme mimo jiné jedinečnou možnost prohlédnout si část našich knižních sbírek anebo nahlédnout do prostor pro veřejnost běžně nepřístupných.

Konkrétní program brzy najdete na našem webu www.milosrdni.cz.

S ŘEHOLNÍKY V TATRÁTCH 4. - 8. 9. 2019

Srdečně zveme všechny mladé muže (ideálně ve věku od 18 do 40 let), kteří cítí své povolání k hospitalitě, službě nemocným a potřebným, ke společnému pobytu ve Vysokých Tatrách, kde bude na programu rozličný duchovní program, možnost rozhovorů, ale především turistika v krásné přírodě.

Pokud máte o účast zájem, pište na email prevor@milosrdni.cz.

O ZTRACENÉM ZAJÍČKOVÍ

Byl jednou jeden zajíček,
a ten šel na procházku
a neřekl to mamince.
Šel do lesa a tam se ztratil.
Šli tudy ale nějací zajíčkové,
a ti ho našli a přivedli
ho k mamince. Všechno
dobře dopadlo.

autorka: Karinka (6 let)
z Mateřské školy
Milosrdných bratří

TIRÁŽ

je zpravodaj, který vychází ZDARMA nepravidelně 4× do roka. Vydává ho Hospitálský řád sv. Jana z Boha – Milosrdní bratři. Informuje o životě a aktivitách milosrdných bratří, také o jejich historii, světcích, významných událostech z domova i zahraničí.

V případě zájmu o odběr pište na e-mail: hospitalita@milosrdni.cz nebo na adresu: *Milosrdní bratři, Vídeňská 7, 639 00 Brno.* Nezapomeňte uvést počet výtisků, které chcete odebrat.

Vydává:

Konvent Hospitálského řádu
sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří
(pro svoji vnitřní potřebu)
Vídeňská 228/7, 639 00 Brno
IČ: 15531678
e-mail: sekretariat@milosrdni.cz
B. ú. 1341663309/0800
tel./fax.: 543 165 319
www.milosrdni.cz

Registrace:

MK ČR E 20257

Redakce:

Bc. Vít Pospíchal, MPA
Br. Martin Richard Macek, OH

Foto:

Archiv OH

Tisk:

Didot, spol. s r. o.

POMOZTE NÁM VYDÁVAT HOSPITALITU!

Zpravodaj Hospitalita vychází zdarma pro všechny čtenáře. Jeho příprava však obnáší nemalé náklady - od času stráveného při jeho sestavování a psaní článků, korekce, grafické práce, tisk a hromadná korespondence.

Chceme čtenářům poskytnout co nejvyšší kvalitu provedení, stejně jako je tomu i ve zdravotní péči, kterou poskytujeme našim pacientům.

Své příspěvky můžete posílat zde:

č.k.: 1341663309/0800

variabilní symbol: 1111

Za jakékoliv dary budeme velice vděční!

NOC KOSTELŮ

24.5.2019

DEN

otevřených dveří

Brno, Vídeňská 7

www.milosrdni.cz

25.5.2019

MILOSRDNÍ BRATŘI
KONVENT BRNO